

Αθήνα, 20 Ιουνίου 2013
Αριθ. Πρωτ. Φ. 1000.2/24645/2013
Πληροφορίες: Αλεξάνδρα Μοσχοπούλου

Προς:

Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού,

Υφυπουργό κο Θ. Παπαθεοδώρου

Υπουργείο Υγείας, Γενικό Γραμματέα Υγείας, κο Π. Καλλίρη

Υπουργείο Εργασίας, Κοιν/κής Ασφ. και Πρόνοιας, Γεν. Γραμ/τέα Πρόνοιας κα Ε. Μπέκου

Υπουργείο Εσωτερικών, Γενικό Γραμματέα κο Ι. Ιωαννίδη

Γενική Γραμματέα Ισότητας των Φύλων κα Β. Κόλλια

Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Πρόεδρο κα Π. Ιακωβίδου

Θέμα: Υποδοχή και διερεύνηση από υπηρεσίες ψυχικής υγείας και κοινωνικής πρόνοιας αιτημάτων ανηλίκων, που δεν συνοδεύονται από τους γονείς τους

Αξιότιμες Κυρίες και Αξιότιμοι Κύριοι,

Ο Συνήγορος του Πολίτη, στο πλαίσιο της αποστολής του για την προάσπιση και προαγωγή των δικαιωμάτων του παιδιού, δέχεται συχνά αναφορές και ερωτήματα υπηρεσιών ψυχικής υγείας και κοινωνικής πρόνοιας, σχολείων, καθώς και εφήβων, σχετικά με το πλαίσιο που διέπει την επικοινωνία ανηλίκων με τις παραπάνω υπηρεσίες, όταν απευθύνονται σε αυτές χωρίς τη συνοδεία ή/και τη συναίνεση των κηδεμόνων τους. Η Αρχή εκτιμά ότι το ζήτημα χρήζει διευκρίνισης ως προς τα όρια της νομιμότητας και τη δεοντολογία, προκειμένου αφενός να διαμορφωθεί ένα ασφαλές πλαίσιο, προς το συμφέρον των ανηλίκων που επιζητούν στήριξη σε πιθανά προβλήματά τους και αφετέρου να διασφαλιστούν οι επαγγελματίες, που καλούνται να ανταποκριθούν με υπεύθυνο τρόπο στα σχετικά αιτήματα.

Η παρέμβαση του Συνηγόρου με το παρόν έγγραφο εστιάζεται στο στάδιο της *υποδοχής, ακρόασης και διερεύνησης* του αιτήματος ανηλίκου από τις υπηρεσίες ψυχικής υγείας και κοινωνικής πρόνοιας.

I) Ανάπτυξη του ζητήματος

Πιο συγκεκριμένα, σε ό,τι αφορά την υποδοχή και διερεύνηση αιτήματος, το ζήτημα που έχει τεθεί στον Συνήγορο του Πολίτη φαίνεται να απασχολεί υπό τη μορφή τριών κυρίως ειδικότερων ερωτημάτων:

α) Έχει το δικαίωμα ανήλικος (συνήθως έφηβος) να απευθυνθεί με δική του πρωτοβουλία, χωρίς γνώση ή συναίνεση των κηδεμόνων του, σε υπηρεσία ψυχικής υγείας ή κοινωνικής πρόνοιας, προκειμένου να θέσει υπόψη της πρόβλημα που τον απασχολεί και να ζητήσει βοήθεια;



β) Νομιμοποιείται το σχολείο να υποστηρίξει την επιθυμία ανήλικου μαθητή να απευθυνθεί στις παραπάνω υπηρεσίες, ακόμη και χωρίς τη γνώση ή τη συναίνεση του κηδεμόνα του; (Το ζήτημα προκύπτει ιδίως όταν οι κηδεμόνες αδιαφορούν, αρνούνται υπάρχον πρόβλημα και δεν συνεργάζονται με το σχολείο προς το συμφέρον του παιδιού, ή όταν υπάρχουν υπόνοιες ότι το πρόβλημα του παιδιού αφορά τους γονείς).

γ) Οι υπηρεσίες ψυχικής υγείας και κοινωνικής πρόνοιας, που έχουν την αναγκαία εξειδίκευση, νομιμοποιούνται ή και οφείλουν να ανταποκριθούν στα παραπάνω αιτήματα και να δεχθούν να ακούσουν ανήλικο που απευθύνεται σε αυτές, χωρίς να το γνωρίζει (ή να συμφωνεί) ο κηδεμόνας του;

Οι τρεις πτυχές του ερωτήματος, που αναπτύχθηκαν παραπάνω απασχολούν τον Συνήγορο του Πολίτη, στο πλαίσιο της άσκησης της αποστολής του Συνηγόρου του Παιδιού, καθώς συνδέονται άρρηκτα με την άσκηση και τη στάθμιση βασικών δικαιωμάτων του παιδιού, όπως αυτά στην ελεύθερη έκφραση των γνώμης του, στην υγεία, στην ανάπτυξη, στην κοινωνική πρόνοια και στην προστασία από κάθε μορφής βία. Υπό το πρίσμα αυτό ο Συνήγορος μελέτησε το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο στην Ελλάδα και στον διεθνή χώρο, και, με βάση αυτό, προβαίνει στις παρακάτω επισημάνσεις.

II) Ισχύον νομοθετικό πλαίσιο

1) Δικαίωμα του ανήλικου να αναπτύσσει ελεύθερα την προσωπικότητά του, να εκφράζει τη γνώμη του και αυτή να λαμβάνεται υπόψη σε όλες τις αποφάσεις που τον αφορούν

Αφετηριακό σημείο αποτελεί αναμφίβολα η αναγνώριση του δικαιώματος του ατόμου να αναπτύσσει ελεύθερα την προσωπικότητά του (άρθ. 5 παρ. 1 Σ), καθώς κι εκείνου του σεβασμού και της προστασίας της αξίας του (άρθ. 2 παρ. 1).

Στην ίδια βάση προβλέπεται από τη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού το δικαίωμα του ανήλικου να εκφράζει ελεύθερα τη γνώμη του (χωρίς τη μεσολάβηση τρίτου ως εκπροσώπου) σχετικά με οποιοδήποτε θέμα τον αφορά και η άποψή του να λαμβάνεται υπόψη και να βαρύνει ανάλογα με την ηλικία και τον βαθμό ωριμότητάς του (άρθρο 12 ΔΣΔΠ, ν. 2101/1992)¹.

Με βάση τις παραπάνω διατάξεις ο ανήλικος *μπορεί να εκφράζει ελεύθερα τη γνώμη του* για θέματα που τον αφορούν, επομένως, εφόσον δεν απαγορεύεται από ειδικές αντίθετες διατάξεις, νομιμοποιείται, καταρχήν, και να απευθύνεται αυτόβουλα σε φορείς της πολιτείας για τον σκοπό αυτό.

2) Δικαίωμα αναζήτησης και λήψης πληροφοριών και ιδεών οποιουδήποτε είδους (άρθ. 13 ΔΣΔΠ)

Πέραν του δικαιώματος έκφρασης της άποψης του παιδιού σε θέματα που το αφορούν, η Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού αναγνωρίζει ρητά το δικαίωμα του ανήλικου να αναζητεί και να λαμβάνει πληροφόρηση με οποιοδήποτε μέσο της επιλογής του. Οι μόνοι περιορισμοί που τίθενται σχετικά αφορούν τον σεβασμό των δικαιωμάτων και της υπόληψης των άλλων και τη διαφύλαξη της εθνικής ασφάλειας, της δημόσιας τάξης, της

¹ Στο ίδιο πνεύμα, ο Έλληνας νομοθέτης αναγνωρίζει ρητά στον ανήλικο σταδιακά αυξανόμενη δυνατότητα να εκδηλώνει τη βούλησή του με τρόπο δεσμευτικό, προβαίνοντας μάλιστα αυτόνομα και έγκυρα σε πράξεις που αφορούν τη διαχείριση του προσώπου (και της περιουσίας) του (Αστικός Κώδικας, άρθρα 129, 134, 135).



δημόσιας υγείας και των δημόσιων ηθών. Δεν τίθενται αντίθετα προϋποθέσεις που να σχετίζονται με την ηλικία ή την ωριμότητα του ανηλίκου.

Ο ανήλικος, επομένως, που επιθυμεί να ενημερωθεί για ζήτημα που τον απασχολεί, νομιμοποιείται να απευθυνθεί ελεύθερα σε φορέα της επιλογής του (λ.χ. υπηρεσία κοινωνικής πρόνοιας, φορέα ψυχικής υγείας) και να αναζητήσει πληροφόρηση, όπως για τα δικαιώματά του, τη σχετική νομοθεσία, αρμόδιους φορείς, πλαίσια ή υπηρεσίες για παροχή συνδρομής. Γίνεται μάλιστα δεκτό, ειδικά στην περίπτωση των παιδιών, ότι η μεσολάβηση των κρατικών αρχών (εν προκειμένω των φορέων όπου απευθύνεται ο ανήλικος) με τη λήψη θετικών μέτρων, είναι συνήθως αναγκαία για την αποτελεσματική άσκηση του δικαιώματος.

Από τον συνδυασμό των παραπάνω διατάξεων της ΔΣΔΠ συνάγεται, επομένως, ότι η Πολιτεία οφείλει να οργανώνει τις διαδικασίες (τυπικές ή άτυπες), στις οποίες εμπλέκεται ευθέως ανήλικο πρόσωπο, ώστε η συμμετοχή του τελευταίου να διευκολύνεται σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό. *Το ελάχιστο που πρέπει να διασφαλίζεται σε κάθε περίπτωση, είναι η ελεύθερη πρόσβαση του παιδιού στον φορέα ψυχικής υγείας ή/και κοινωνικής πρόνοιας, η ακρόαση και διερεύνηση του αιτήματός του και η παροχή της αιτούμενης πληροφόρησης για το ζήτημα που το αφορά.*

3) Δικαίωμα του ανηλίκου στην υγεία - Πρόσβαση σε συμβουλευτική, σε ιατρική πληροφόρηση και σε ιατρικές υπηρεσίες

Το ελληνικό Σύνταγμα (άρθ. 21) προβλέπει ρητά την υποχρέωση προστασίας της παιδικής ηλικίας και της υγείας από το κράτος, επομένως, από όλους τους δημόσιους φορείς, όπως οι παρέχοντες υπηρεσίες υγείας. Το δικαίωμα του παιδιού στην υγεία και στις ιατρικές υπηρεσίες αναγνωρίζεται επίσης από τη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού (άρθρο 24).

Σε συνδυασμό, μάλιστα, με όσα εκτέθηκαν παραπάνω, ο ανήλικος δικαιούται να απευθύνεται σε κατάλληλο φορέα, να εκθέτει πρόβλημα υγείας που αντιμετωπίζει και να ζητά ιατρική πληροφόρηση ή θεραπεία. Η επιθυμία του αυτή θα πρέπει να λαμβάνεται σοβαρά υπόψη, ανάλογα με την ωριμότητά του, και ενίοτε να είναι κρίσιμη, παρά την έλλειψη της συναίνεσης ή την αντίθεση του νόμιμου εκπροσώπου του παιδιού (βλέπε π.χ. Κώδικα Ιατρικής Δεοντολογίας²).

Εξάλλου, παρά το γεγονός ότι δεν αποτελεί νομοθετικό κείμενο, το Σχόλιο της Διεθνούς Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Παιδιού γύρω από τα δικαιώματα των ανηλίκων σε θέματα παροχής ιατρικών πληροφοριών αλλά και πρόσβασης σε ιατρικές υπηρεσίες (CRC/GC/2003/4, "Adolescent health and development in the context of the Convention on the Rights of the Child") είναι ενδεικτικό ως προς την άσκηση του δικαιώματος ενημέρωσης και πρόσβασης σε κατάλληλους φορείς με πρωτοβουλία και ενέργειες του ίδιου του ανηλίκου (σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν αμέσως παραπάνω). Η Επιτροπή ρητά αναφέρει ότι τα κράτη μέλη οφείλουν να συμμορφώνονται με τις επιταγές των άρθρων 3,17,4 της Σύμβασης και να κατοχυρώσουν με τις κατάλληλες νομοθετικές ρυθμίσεις το δικαίωμα των εφήβων να λαμβάνουν την απαραίτητη πληροφόρηση, συμβουλευτική και θεραπεία, για

² Ο Κώδικας Ιατρικής Δεοντολογίας (Ν. 3418/2005, άρθ. 12, 1β, περ. αα', εδ. 1) προβλέπει εξαίρεση στον κανόνα της απαιτούμενης συναίνεσης του νόμιμου εκπροσώπου ανηλίκου, σε περίπτωση επέμβασης στην υγεία του, εισάγοντας την υποχρέωση του ιατρού να λαμβάνει υπόψη τη γνώμη του ανηλίκου, εφόσον ο τελευταίος έχει (κατά την κρίση του ιατρού), την ηλικιακή, πνευματική και συναισθηματική ωριμότητα να κατανοήσει την κατάσταση της υγείας του, το περιεχόμενο της ιατρικής πράξης και τα αποτελέσματα ή τους κινδύνους της πράξης αυτής [άρθ. 12, παρ. 1β, αα') εδ. 2].



θέματα υγείας τους (σωματικής ή ψυχικής). Επισημαίνει επίσης πως το παραπάνω δικαίωμα θα πρέπει να αναγνωρίζεται σε συνάρτηση με την ωριμότητα του ανηλίκου και ανεξάρτητα από τη συναίνεση των γονέων ή κηδεμόνων του. Τέλος, τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να διασφαλίσουν ότι η πληροφόρηση και η συμβουλευτική προς ανήλικο θα καλύπτεται από το καθήκον εχεμύθειας και το απόρρητο θα τηρείται ακόμη και σε σχέση με την παροχή υπηρεσιών και θεραπείας, στον βαθμό που το επιτρέπει η ωριμότητα του ανηλίκου να συναινέσει, ανεξάρτητα από τη γνώση ή συναίνεση των κηδεμόνων του.

4) Η γονική ευθύνη επιμέλειας και εκπροσώπησης του ανηλίκου στο πεδίο της υγείας και της κοινωνικής πρόνοιας - Η περίπτωση σύγκρουσης δικαιωμάτων μεταξύ γονέων και τέκνων

Η συζήτηση ως προς τον ρόλο του κηδεμόνα, στην περίπτωση κατά την οποία ο ανήλικος απευθύνεται σε υπηρεσία ψυχικής υγείας ή κοινωνικής πρόνοιας, σχετίζεται ιδίως με τα επιτρεπόμενα όρια της παρέμβασης του φορέα και το καθεαυτό περιεχόμενο της παρέμβασης (θεραπευτικής ή άλλης), ανάλογα με την εμπλοκή του γονέα/κηδεμόνα..

Όπως εξηγήθηκε παραπάνω, το ισχύον θεσμικό πλαίσιο δεν εξαρτά κατ' ουδένα τρόπο το επιτρεπτό της πρόσβασης παιδιού σε αρμόδια υπηρεσία για να διατυπώσει το πρόβλημα που το απασχολεί, από την τυχόν γνώση ή και συναίνεση του κηδεμόνα του.

5) Δικαίωμα προστασίας των ανηλίκων από κάθε μορφής βία

Το δικαίωμα του ανηλίκου να ζητά πληροφόρηση, κατευθύνσεις, ή συνδρομή και να εκφράζει τη γνώμη και την επιθυμία του για θέματα που τον αφορούν, αποκτά ιδιαίτερη πρακτική αξία σε συνδυασμό με το δικαίωμα προστασίας από κάθε μορφής βία (άρθ. 19 ΔΣΔΠ). Το παιδί, δηλαδή, που υφίσταται βία, μπορεί να απευθύνεται σε οποιαδήποτε υπηρεσία (κοινωνική, ψυχικής υγείας, κ.λπ.), προκειμένου να γνωστοποιήσει το γεγονός της κακοποίησής του και να ζητήσει βοήθεια.

Ο ρόλος του σχολείου στο ζήτημα αυτό αναδεικνύεται κομβικός, καθώς ο διευθυντής οφείλει, όταν λαμβάνει γνώση περιστατικού ενδοοικογενειακής βίας, να ενημερώσει σχετικά τις εισαγγελικές αρχές (ν. 3500/2006 άρθ. 23). Στην ίδια κατεύθυνση, όταν παιδί ζητά να μιλήσει σε κάποιον ειδικό για το θέμα αυτό, το σχολείο οφείλει να αναλαμβάνει θετικό ρόλο διευκολύνοντας, με κάθε τρόπο τον ανήλικο, που το επιθυμεί, να έχει πρόσβαση σε κατάλληλη υπηρεσία, προκειμένου να γνωστοποιήσει το πρόβλημά του.

6) Υποχρεώσεις υπηρεσιών ψυχικής υγείας και κοινωνικής πρόνοιας σε σχέση με τους ανηλίκους

Βασικό κριτήριο ως προς τον τρόπο, με τον οποίο πρέπει προσεγγίζεται ο ανήλικος που απευθύνεται σε υπηρεσία ψυχικής υγείας ή πρόνοιας, θα πρέπει να αποτελεί η αναγνώριση της υπεροχής του συμφέροντος του παιδιού έναντι των λοιπών συμφερόντων, με τα οποία διαπιστώνεται τυχόν σύγκρουση (άρθ. 3 παρ. 1 ΔΣΔΠ)³. Οι φορείς που έρχονται σε επαφή με ανηλίκους έχουν εξάλλου τις υποχρεώσεις, που αντιστοιχούν στα δικαιώματα, τα οποία

³ Ειδικότερα το άρθρο 3 παρ. 1 της ΔΣΔΠ θέτει έναν ευρείας εμβέλειας ερμηνευτικό οδηγό ιδιαίτερα χρήσιμο σε περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων, ορίζοντας ότι το συμφέρον του παιδιού πρέπει να αξιολογείται κατά προτεραιότητα σε όλες τις αποφάσεις που αφορούν τα παιδιά, είτε αυτές λαμβάνονται από νομοθετικά όργανα, διοικητικές αρχές ή δικαστήρια, είτε από δημόσιους ή ιδιωτικούς οργανισμούς κοινωνικής προστασίας.



εκτέθηκαν παραπάνω, ενώ δεσμεύονται και από το ειδικό θεσμικό πλαίσιο του φορέα ή του επαγγελματικού κλάδου.

Ενδεικτική είναι η πρόβλεψη του Κώδικα Δεοντολογίας της Παιδοψυχιατρικής Εταιρείας Ελλάδος (άρθ. 2), που ορίζει ότι: «Πρωταρχικό μέλημα του παιδοψυχιάτρου είναι η ψυχική υγεία, η ευημερία και η βέλτιστη ανάπτυξη του καθενός παιδιού ή εφήβου, υγιούς ή ασθενούς. Η ψυχική υγεία, δεν ορίζεται μόνον από την απουσία νόσων ή συμπτωμάτων, αλλά περιλαμβάνει μια γενικότερη κατάσταση συναισθηματικής ευεξίας και εσωτερικής σταθερότητας, που επιτρέπει στο παιδί να λειτουργήσει αρμονικά με το περιβάλλον του και να αναπτύξει το δημιουργικό και νοητικό του δυναμικό». Προβλέπεται άλλωστε ότι: «σε περίπτωση σύγκρουσης απόψεων μεταξύ παιδιού και κηδεμόνων, ο παιδοψυχίατρος θα εργαστεί προς την επίλυση των διαφορών ανάμεσα στα μέλη της οικογένειας. Κατά την διαδικασία αυτή, ο παιδοψυχίατρος θα πρέπει να λαμβάνει συνεχώς υπόψη του την ευημερία και την ψυχική ανάπτυξη του παιδιού / εφήβου, τη φύση των οικογενειακών σχέσεων και τις ευθύνες, καθώς και τα νομικά και ηθικά δικαιώματα των γονιών και των τέκνων» (άρθ. 3 παρ. 5).

Προς το συμφέρον άλλωστε του παιδιού, προβλέπεται από τους περισσότερους τουλάχιστον επαγγελματικούς κώδικες το καθήκον τήρησης εχεμύθειας, το οποίο δεσμεύει καταρχήν τους εργαζομένους στους φορείς που δέχονται και ακούν ανηλίκους (γιατρούς, υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας ή ψυχικής υγείας κ.λπ.). Οι παραπάνω φορείς προβαίνουν σε εξατομικευμένη στάθμιση με βάση το συμφέρον του παιδιού, σε περιπτώσεις που οι γονείς ή, γενικότερα, οι νόμιμοι εκπρόσωποι ανηλίκου ζητούν άρση του απορρήτου και γνωστοποίηση του περιεχομένου εγγράφων που σχετίζονται με την επικοινωνία του παιδιού με την εκάστοτε υπηρεσία.

III) Πλαίσιο υποδοχής και διερεύνησης αιτήματος ανηλίκου σε υπηρεσίες ψυχικής υγείας και κοινωνικής πρόνοιας, ακόμη και όταν δεν συνοδεύεται από τους κηδεμόνες του και ενεργεί χωρίς τη συναίνεσή τους

Από το παραπάνω νομοθετικό πλαίσιο προκύπτει ότι ο ανήλικος *έχει το δικαίωμα να απευθυνθεί με οποιονδήποτε τρόπο σε μία υπηρεσία ψυχικής υγείας ή κοινωνικής πρόνοιας* που παρέχει υπηρεσίες σε ανηλίκους, να συναντήσει τον αρμόδιο επαγγελματία, στον οποίο θα εξηγήσει το πρόβλημα που τον απασχολεί, και να ζητήσει πληροφόρηση και, ενδεχομένως, βοήθεια. Στο πλαίσιο αυτό:

- Ο αντίστοιχος φορέας νομιμοποιείται και έχει υποχρέωση να ορίσει ειδικευμένο επαγγελματία που θα συναντήσει τον ανήλικο, αν προσέρχεται κατευθείαν στην υπηρεσία, είτε να προγραμματίσει συνάντηση μαζί του ύστερα από τηλεφωνικό του αίτημα, ακόμη και εφόσον δηλωθεί ότι οι γονείς/κηδεμόνες του δεν γνωρίζουν την ενέργειά του ή δεν συναινούν σε αυτήν.

- Όταν το αίτημα του ανηλίκου είναι απλά η παροχή πληροφόρησης (σε σχέση με τα δικαιώματά του, τους λοιπούς φορείς όπου μπορεί να απευθυνθεί, το ισχύον πλαίσιο, την υποστήριξη που θα μπορούσε να του παρασχεθεί κ.λπ.), ο φορέας νομιμοποιείται και οφείλει, εφόσον είναι αρμόδιος, να παράσχει τη σχετική ενημέρωση, ανεξάρτητα από την τυχόν γνώση/σύμφωνη (ή μη) γνώμη του κηδεμόνα.

- Εάν η υπηρεσία, στην οποία απευθύνθηκε αρχικά ο ανήλικος, δεν είναι αρμόδια για τη διαχείριση του αιτήματος, τότε οφείλει να παράσχει στον ανήλικο κατευθύνσεις και να τον



παραπέμψει κατάλληλα, διαμεσολαβώντας μάλιστα, ώστε να διευκολυνθεί κατά το δυνατό η πρόσβασή του στον πλέον εξειδικευμένο φορέα.

- Τα παραπάνω ισχύουν και στην περίπτωση του σχολείου, όταν δηλαδή ο ανήλικος απευθύνεται σε εκπαιδευτικό και ζητήσει ενημέρωση ή και παρέμβαση για την αντιμετώπιση προβλήματός του. Εφόσον εκφράζεται αίτημα από το μαθητή για συνάντηση με ειδικό ψυχικής υγείας ή κοινωνικό λειτουργό και ο ανήλικος εκδηλώσει την επιθυμία να μην ενημερωθούν οι γονείς του, το σχολείο θα πρέπει να τον διευκολύνει για την ικανοποίηση του αιτήματός του.

- Ο ειδικευμένος επαγγελματίας της υπηρεσίας ψυχικής υγείας ή κοινωνικής πρόνοιας που υποδέχεται τον ανήλικο, τον ακούει με στόχο να κατανοήσει καταρχάς το αίτημα ή το πρόβλημα που αντιμετωπίζει το παιδί. Το στάδιο αυτό μπορεί να διαρκέσει για περισσότερες από μία συναντήσεις, ανάλογα με τον χρόνο που κρίνεται απολύτως απαραίτητος για να διερευνήσει το αίτημα ο επαγγελματίας.

- Ο ανήλικος θα πρέπει να πληροφορείται ότι η επικοινωνία του με τον φορέα προστατεύεται καταρχήν ως απόρρητη, ακόμη και έναντι των κηδεμόνων του, εκτός αν υπάρχει κίνδυνος για τη ζωή ή την υγεία του.

Ο Συνήγορος του Πολίτη εκτιμά ότι η προώθηση από τα αρμόδια υπουργεία **διευκρινιστικών οδηγιών προς τους φορείς**, όπου θα αποσαφηνίζονται τα σχετικά ζητήματα, θα είναι αναμφίβολα προς το συμφέρον του παιδιού, στον βαθμό που θα διασφαλίζει στοιχειώδη δικαιώματα της παιδικής ηλικίας. Θα ανταποκριθεί επίσης σε ένα έντονο και επίμονο αίτημα των φορέων, που απευθύνονται συχνά στην Αρχή μας (ενδεικτικά: Τμήμα Ψυχιατρικής Εφήβων & Νέων Γ.Ν. Γεννηματά, Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Γενική Γραμματεία Ισότητας, Συμβουλευτικοί Σταθμοί Νέων) ζητώντας κατευθύνσεις κατά περίπτωση, ενώ θα αποτρέψει και πρακτικές ορισμένων υπηρεσιών, στις οποίες οι επαγγελματίες αρνούνται να υποδεχθούν και να ακούσουν ανήλικους (χωρίς συναίνεση κηδεμόνα), λόγω ανασφάλειας ως προς τη νομιμότητα της εμπλοκής τους. Επισημαίνεται μάλιστα ότι η ανάγκη των σχετικών διευκρινίσεων εμφανίζεται ακόμη πιο επιτακτική κατά τον παρόντα χρόνο, δεδομένων των πρόσθετων σοβαρότατων προβλημάτων που βιώνουν οι ανήλικοι, εξαιτίας της οικονομικής κρίσης και της εξ αυτού του λόγου αύξησης των περιπτώσεων παιδιών που ζητούν βοήθεια.

Καταλήγοντας, θα θέλαμε να ζητήσουμε να μας ενημερώσετε για τις απόψεις και τις ενέργειές σας σχετικά με τη διατύπωση διευκρινίσεων και οδηγιών προς τις υπηρεσίες που υπόκεινται στην ευθύνη σας για το εν λόγω ζήτημα.

Ο κ. Γιώργος Μόσχος, Βοηθός Συνήγορος για τα Δικαιώματα του Παιδιού, είναι στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε περαιτέρω διευκρίνιση και συνεργασία.

Με τιμή,

Καλλιόπη Σπανού